

Kohalikud omavalitsused.

§117 Kohalikku elu korraldavad seaduse alusel iseseisvalt tegutsevad omavalitsused.

§118 Omavalitsusüksusteks on vallad, alevi- ja linnad.

Riigiasutused ja riigiametnikud ei tohi piirata omavalitsusele antud pädevust ega panna omavalitsusele peale majanduslikke või muid ülesandeid muidu kui seadusega ettenähtud juhtudel ja korras ning kokkuleppel temaga.

§119 Omavalitsuse esindusorganiks on volikogu, kellel on oma ülesannete täitmisel lõpliku otsustamise õigus kui seadusest ei tulene teisiti.

§120 Omavalitsuse volikogu valitakse neljaks aastaks üldisel, otsesel, ühetaolisel ja salajasel hääletamisel proportsionaalsuse põhimõttel.

§121 Valimisel on hääleõiguslik iga antud omavalitsuse haldusterritooriumil alaliselt elav inimene, kes on valimiste päevaks saanud kaheksateist aastat vanaks ja on omavalitsuse haldusterritooriumil elanud vähemalt kolm viimast aastat.

Valimise täpsema korra määrab seadus.

§121 Omavalitsusel on seaduse alusel õigus oma haldusterritooriumil välja anda määrusi ja korraldusi.

§122 Volikogu moodustab kohaliku täitevvõimu: valla-, alevi- ja linnavalitsuse.

Volikogu võib konkreetsete ülesannetega temale antud otsustusõiguse delegeerida kohalikule täitevvõimule või osavallale (linnaosale). Osavalla (linnaosa) moodustamise täpsema moodustamise korra kehtestab seadus.

§123 Omavalitsusel on oma iseseisev eelarve, mille kujundamise määrab seadus ning mille kinnitab volikogu.

Seaduse alusel võivad omavalitsused oma haldusterritooriumil kehtestada makse ja panna peale koormisi.

Seaduse kohaselt omavalitsusele pandud täiendavate ülesannetega seotud kulud kantakse riigieelarvest.

§124 Volikogu valib ametisse valla- ja alevivanema ning linnapea, kes juhib kohaliku täitevvõimu tegevust.

Volikogu valib oma liikmete hulgast volikogu esimehe, kes juhib ja korraldab tema tegevust.

Omavalitsusorganite moodustamise täpsema korralduse kehtestab seadus.

§125 Omavalitsuste volikogude või nende liitude poolt esitatud maavanema kandidaadi kinnitab ametisse riigivanem.

Maavanem korraldab omavalitsuste haldus- ja majandustegevuse kontrolli.

Regionaalsete küsimuste korraldamiseks moodustatakse maavanema poolt juhitud esinduskogu, kuhu kuuluvad omavalitsuste volikogude poolt volitatud esindajad. Kogu moodustamise ja täpsema korralduse kehtestab seadus.

§126 Omavalitsused võivad teha koostööd ning moodustada ühiselt huvipakkuvate küsimuste korraldamiseks ühendusi ja ühisasutusi.